

ФАКУЛЬТЕТ УПРАВЛІННЯ ПРОЦЕСАМИ ПЕРЕВЕЗЕНЬ

Кафедра охорони праці та навколишнього середовища

ТЕСТОВІ ЗАВДАННЯ

з дисципліни

«УПРАВЛІННЯ ОХОРОНОЮ ПРАЦІ»

Харків – 2019

Тестові завдання розглянуто та рекомендовано до друку на засіданні кафедри охорони праці та навколишнього середовища 11 травня 2019 р, протокол № 7.

У методичних вказівках наведено основні теоретичні положення щодо законодавчої основи управління охороною праці в Україні; міжнародних конвенцій про організацію управління охороною праці; державної політики України з питань управління охороною праці; управління охороною праці на державному і галузевому рівнях; органів державного нагляду за охороною праці; системи стандартизації в охороні праці як складової управління охороною праці; міжнародних стандартів з менеджменту безпеки праці OHSAS 18000; основ і методів проведення моніторингу умов праці; проблем аналізу та управління професійними ризиками; засобів, видів і форм взаємодії людини з навколишнім середовищем в умовах професійної діяльності; впливу параметрів навколишнього середовища на організм людини; методів забезпечення охорони здоров'я в умовах праці при дії шкідливих і небезпечних факторів.

Рекомендовано для студентів спеціальності 263 «Цивільна безпека».

Укладачі:

доц. Б. К. Гармаш,
інж. С. Д. Комагорова

Рецензент

доц. О. І. Акімов

ТЕСТОВІ ЗАВДАННЯ

з дисципліни

«УПРАВЛІННЯ ОХОРОНОЮ ПРАЦІ»

Відповідальний за випуск Білецька Є. С.

Редактори Ібрагімова Н. В., Третьякова К. А.

Підписано до друку 02.09.19 р.

Формат паперу 60x84 1/16. Папір писальний.

Умовн.-друк. арк. 1,0. Тираж 25. Замовлення №

Видавець та виготовлювач Український державний університет
залізничного транспорту,
61050, Харків-50, майдан Фейербаха, 7.
Свідоцтво суб'єкта видавничої справи ДК № 6100 від 21.03.2018 р.

ЗМІСТ

Вступ.....	4
Структура навчальної дисципліни.....	6
Блок питань до модуля 1	
Тема 1.....	6
Тема 2.....	9
Тема 3.....	12
Тема 4.....	14
Блок питань до модуля 2	
Тема 1.....	16
Тема 2.....	18
Тема 3.....	21
Тема 4.....	24
Перелік питань до заліку.....	26
Список літератури.....	28

ВСТУП

Метою вивчення дисципліни є формування у майбутніх фахівців з базовою вищою освітою необхідного в їхній подальшій професійній діяльності рівня знань та умінь з правових, організаційно-технічних, соціально-економічних і психологічних питань знань та умінь з організації управління охороною праці, визначеного відповідними державними стандартами освіти, чинними законами, а також активної позиції щодо практичної реалізації принципу пріоритетності охорони життя і здоров'я працівників підприємств міського господарства відносно результатів своєї професійної діяльності.

Предмет дисципліни «Управління охороною праці» – засоби, види та форми взаємодії людини з навколишнім середовищем в умовах професійної діяльності, вплив параметрів навколишнього середовища на організм людини, а також методи забезпечення охорони здоров'я в умовах праці при дії шкідливих і небезпечних факторів.

Завданням дисципліни є вивчення студентами основних закономірностей взаємодії людини з навколишнім середовищем в умовах трудової діяльності, а також методів і способів забезпечення безпеки людей у різних умовах виробництва та побуту.

Відповідно до мети викладання дисципліни студенти повинні вивчити та досконало *знати*:

- законодавчу основу управління охороною праці в Україні;
- Міжнародну конвенцію про організацію управління охороною праці;
- державну політику України з питань управління охороною праці;
- управління охороною праці на державному і галузевому рівнях;
- органи державного нагляду за охороною праці;
- систему стандартизації в охороні праці як складову управління охороною праці;
- міжнародні стандарти з менеджменту безпеки праці OHSAS 18000;
- основи і методи проведення моніторингу умов праці;
- проблеми аналізу та управління професійними ризиками.

- Після освоєння дисципліни студенти повинні *вміти*:
- організувати дії з метою попередження або зменшення рівня ймовірного пошкодження працівників;
  - організувати дотримання безпеки та гігієни праці;
  - організувати проведення занять та інструктажів з охорони праці;
  - розробляти інструкції для проведення інструктажів і перевірки знань працівників з питань охорони праці та пожежної безпеки;
  - визначити вимоги законодавчих і нормативних актів з охорони праці в межах функціональних обов'язків фахівця кваліфікації – інспектора з охорони праці;
  - здійснювати контроль за дотриманням на підприємстві правил, стандартів, норм, положень, інструкцій з охорони праці, виробничої санітарії, протипожежного стану та охорони навколишнього середовища;
  - проводити контроль за станом умов і безпеки праці на робочих місцях;
  - здійснювати перевірки за повідомленнями і заявами про порушення правил охорони праці;
  - визначати кількість працівників служби охорони праці та необхідну площу приміщення її розташування;
  - контролювати дотримання вимог з виробничої санітарії;
  - проводити навчальні заняття з працівниками з питань охорони праці;
  - створювати системи управління охороною праці на конкретному виробництві;
  - користуватися державними стандартами України з питань охорони праці.

СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Змістовий модуль 1. Забезпечення системного підходу до організації охорони праці.

Тема 1. Державна політика в галузі охорони праці.

Тема 2. Основні методи досягнення безпечних умов праці.

Змістовий модуль 2. Система державного управління охороною праці. Органи державного управління охороною праці.

Тема 1. Система державного управління охороною праці.

Тема 2. Система і моделі управління охороною праці в Україні.

Тема 3. Управління охороною праці в галузях промисловості, на регіональному та державному рівнях.

Змістовий модуль 3. Управління охороною праці на виробництві.

Тема 1. Управління охороною праці на підприємстві.

Тема 2. Методи реалізації основних функцій СУОП в умовах конкретного виробництва.

Тема 3. Функція СУОП щодо організації та координації робіт у створенні безпечних умов праці на робочих місцях.

БЛОК ПИТАНЬ ДО МОДУЛЯ 1

ТЕМА 1. Державна політика в галузі охорони праці

Вирішення проблем охорони праці в більшості випадків вимагає комплексності. З цією метою в країні кожні п'ять років приймається і виконується Національна програма покращення стану безпеки, гігієни праці та виробничої санітарії, інші програми, реалізація яких сприяє покращенню наглядової, навчально-методичної та контрольної діяльності у сфері охорони праці; розробленню нових методів, систем і засобів діагностики устаткування, попередження та локалізації аварій на потенційно небезпечних об'єктах; розробці нових технічних засобів захисту

працівників від небезпечних та шкідливих виробничих факторів; створенню нових безпечних технологій тощо.

Соціальний захист працівників базується на гарантіях охорони праці, які визначені Законами України «Про охорону праці» і Законом «Про загальнообов'язкове державне соціальне страхування від нещасних випадків на виробництві ...».

1 Чи входить до законодавства України про охорону праці Кодекс законів про працю України:

V1 так, безумовно;

V2 ні, безумовно;

V3 за згодою Президента України;

V4 за згодою Кабінету міністрів України;

V5 правильної відповіді нема?

2 Документ, що укладається професійною спілкою підприємства з роботодавцем стосовно питань охорони праці та інших соціальних питань, називається:

V1 згодою сторін;

V2 трудовим договором;

V3 колективним договором;

V4 інструкцією до робочого місця;

V5 правильної відповіді нема.

3 Чи передбачено законодавством виключення питань з охорони праці з колективного договору за вимогами роботодавця:

V1 так, безумовно;

V2 ні, безумовно;

V3 на розсуд роботодавця;

V4 за згодою працівника;

V5 правильної відповіді нема?

4 До основних принципів, на яких базуються засади державної політики в галузі охорони праці згідно з Законом України «Про охорону праці», належать:

V1 пріоритет життя і здоров'я роботодавця;

V2 підвищення рівня мінімальної заробітної плати;

V3 пріоритет життя і здоров'я працівників;

V4 економічна доцільність;
V5 правильної відповіді нема.

5 Під соціальним захистом працівників мається на увазі:

V1 повне відшкодування шкоди;
V2 реалізація регіональних програм з ОП;
V3 технічний контроль за станом виробництв;
V4 контроль за працівниками;
V5 правильної відповіді нема.

6 Основними суб'єктами охорони праці є:

V1 профспілка;
V2 населення;
V3 стан виробництв;
V4 роботодавець і працівник;
V5 правильної відповіді нема.

7 Найоптимальніший шлях боротьби з нещасними випадками та професійними захворюваннями – це:

V1 безперервне навчання;
V2 попередження про небезпеки;
V3 перегляд актів та нормативів;
V4 вивчення правил етикету;
V5 правильної відповіді нема.

8 Якщо роботодавець не дотримується строків проведення чергового навчання (інструктажу), то працівник має право про це нагадати відповідному керівникові:

V1 так, безумовно;
V2 ні, безумовно;
V3 на розсуд роботодавця;
V4 за згодою працівника;
V5 правильної відповіді нема?

ТЕМА 2. Основні методи досягнення безпечних умов праці

Основним питанням теорії і практики охорони праці є питання підвищення рівня безпеки. Якщо виявлену небезпеку неможливо виключити повністю, необхідно знизити ризик до припустимого рівня шляхом вибору відповідного рішення. Досягти цієї мети допомагає ризик орієнтований підхід, суть якого полягає у визначенні ризику при різних рішеннях і виборі оптимального рішення. Використання економічних методів управління дозволяє знайти оптимальне рішення, що забезпечить заданий рівень безпеки.

Участь держави у фінансуванні заходів щодо охорони праці обумовлена тим, що держава і суспільство зацікавлені у зниженні виробничого ризику.

Найоптимальніший шлях боротьби з нещасними випадками та професійними захворюваннями – попередження про ці небезпеки, зокрема навчання того, як запобігати їх виникненню. Зараз у країні діє система безперервного навчання з питань охорони праці, до основних науково-методичних принципів побудови, цільових функцій і методологічних основ якої належать:

- наступність і безперервність навчання з питань безпеки життя, діяльності та охорони праці всіх вікових категорій населення України;
- формування суспільної свідомості і рівня знань населення України, що відповідають вимогам часу;
- навчання з питань особистої безпеки та безпеки оточення, відповідних норм поведінки вихованців у дошкільних закладах освіти;
- навчання з питань охорони праці в середніх, позашкільних і професійно-технічних закладах освіти;
- навчання з питань безпеки життя і діяльності в цілому та охорони праці студентів закладів вищої освіти;
- навчання з питань охорони праці працівників при їх підготовці, перепідготовці, підвищенні кваліфікації, під час прийняття на роботу і в період роботи; навчання працівників, які виконують роботи з підвищеною небезпекою та роботи, де є

потреба у професійному доборі, інструктування працівників з питань охорони праці, дотримання порядку допуску до виконання робіт;

- навчання населення в цілому з питань безпеки життя, діяльності та охорони праці.

1 Компетенцією нормативних актів підприємства може бути організація управління охороною праці на підприємстві:

V1 так, безумовно;

V2 ні, безумовно;

V3 на розсуд роботодавця;

V4 за згодою працівника;

V5 правильної відповіді нема.

2 Проект нормативного акта підприємства про охорону праці узгоджується:

V1 із договірним відділом підприємства;

V2 службою охорони праці підприємства;

V3 головним інженером підприємства;

V4 державними особами;

V5 правильної відповіді нема.

3 За Законом України «Про охорону праці», при виникненні ситуації, небезпечної для здоров'я працівника, він може не виконувати роботу:

V1 так, безумовно;

V2 ні, безумовно;

V3 на розсуд роботодавця;

V4 за згодою працівника;

V5 правильної відповіді нема.

4 Фахівці служби охорони праці на підприємстві мають право вимагати від посадових осіб усунення від роботи працівників, які:

V1 не пройшли співбесіду;

V2 не пройшли перевірку знань з охорони праці;

V3 не отримали повторних інструкцій;

V4 не отримали дозвіл профспілки;

V5 правильної відповіді нема.

5 Чи має право профспілкова організація підтверджувати наявність на робочому місці небезпечної ситуації:

- V1 ні, безумовно;
- V2 так, безумовно;
- V3 за згодою працівника;
- V4 за згодою роботодавця;
- V5 правильної відповіді нема.

6 Наявність на робочому місці небезпечної ситуації підтверджує:

- V1 сам працівник;
- V2 профспілкова організація;
- V3 представник адміністрації;
- V4 керівник підрозділу;
- V5 представник робочого органу Фонду соціального страхування.

7 Дисциплінарне стягнення за порушення вимог ОП застосовується безпосередньо за виявленням провини, але не пізніше:

- V1 одного тижня від дня його виявлення;
- V2 одного місяця від дня його виявлення;
- V3 двох місяців від дня його виявлення;
- V4 трьох місяців від дня його виявлення;
- V5 правильної відповіді нема.

8 Загальними підставами накладення матеріальної відповідальності на працівника є:

- V1 наявність прямої дійсної шкоди;
- V2 провина працівника (у формі наміру чи необережності);
- V3 протиправні дії або бездіяльність працівника;
- V4 наявність причинного зв'язку між винним і протиправними діями (бездіяльністю) працівника та заподіяною шкодою;
- V5 всі відповіді правильні.

ТЕМА 3. Система державного управління охороною праці

Основними суб'єктами охорони праці, безперечно, є роботодавець і працівник. Метою діяльності роботодавця є отримання прибутку, досягнення якомога більшого, дуже часто, можливо, за рахунок так званої потогінної системи, економії на засобах захисту працівників, нехтування умовами праці, наслідком чого будуть підвищені втому, травматизм, захворюваність працівників. Така поведінка роботодавця веде до напруженості у трудовому колективі, конфлікту між роботодавцем і трудовим колективом. Але часто самі працівники свідомо або несвідомо йдуть на порушення вимог охорони праці. Працівники в основному влаштовуються на роботу заради отримання заробітної плати, і коли виконання вимог безпеки праці, застосування засобів захисту веде до зменшення продуктивності праці, а отже, і розміру зарплати, вони можуть ігнорувати вимоги безпеки, незважаючи на те, що така поведінка загрожує передусім їхньому життю і здоров'ю. Ігнорування безпеки може бути зумовлене також переоцінкою власного досвіду та майстерності, стресовим станом (депресією, збудженням, втомою), алкогольним чи наркотичним сп'янінням тощо.

Не допустити такі дії, що ведуть до людських жертв, травм, хвороб як з боку роботодавців, так і з боку працівників може суспільство в особі громадських, передусім профспілкових, організацій і державних інституцій.

1 Основною метою управління охороною праці є:

V1 вдосконалення організації роботи з забезпечення безпеки праці;

V2 підвищення ефективності праці;

V3 підвищення економічної доцільності;

V4 забезпечення сталого прибутку;

V5 правильної відповіді нема.

2 Держава виступає гарантом створення безпечних і нешкідливих умов праці для працівників підприємств, установ, організацій усіх форм власності:

- V1 так, безумовно;
- V2 ні, безумовно;
- V3 за розсудом роботодавця;
- V4 за згодою працівника;
- V5 правильної відповіді нема.

3 Під управлінням охороною праці розуміють:

- V1 зниження аварійності виробництва;
- V2 планомірний процес впливу на виробничу систему для отримання заданих показників, що характеризують здоровий стан умов праці;
- V3 підвищення працездатності працівників;
- V4 своєчасний звіт з ОП до державних органів;
- V5 правильної відповіді нема.

4 Об'єктом управління охороною праці є:

- V1 стан умов праці на робочих місцях;
- V2 робоче місце працівника;
- V3 керівник підприємства;
- V4 служба ОП підприємства;
- V5 правильної відповіді нема.

5 Особи, які отримали спеціальну вищу освіту з охорони праці приймаються в службу охорони праці:

- V1 незалежно від стажу;
- V2 із стажем роботи в даній галузі не менше 1-го року;
- V3 із стажем роботи в даній галузі не менше 3-х років;
- V4 із стажем роботи в даній галузі не менше 5-ти років;
- V5 правильної відповіді нема.

6 Працівники, які залучаються до виконання робіт з підвищеною небезпекою, проходять підготовку:

- V1 на курсах підвищення кваліфікації;
- V2 під час інструктажу;
- V3 під час прийому на роботу;
- V4 лише в навчальних закладах;
- V5 правильної відповіді нема.

7 Вступний інструктаж проводиться:

- V1 безпосереднім керівником робіт;
- V2 начальником відділу практики;
- V3 тільки спеціалістом служби ОП підприємства;
- V4 керівником підприємства;
- V5 правильної відповіді нема.

8 У разі порушень працівниками вимог НПАОП, що можуть призвести або призвели до травм, аварій, пожеж, проводиться:

- V1 позаплановий інструктаж;
- V2 первинний інструктаж;
- V3 повторний інструктаж;
- V4 цільовий інструктаж;
- V5 правильної відповіді нема.

ТЕМА 4. Система і моделі управління охороною праці в Україні

Участь України в діяльності міжнародних органів та організацій вимагає від неї вивчення закордонного досвіду охорони праці. З іншого боку, така робота, без сумніву сприяє підвищенню рівня виробничої безпеки на підприємствах різних галузей економіки, зменшенню рівня нещасних випадків і професійних захворювань, поліпшенню ефективності управлінської та контрольної-наглядової діяльності в галузі охорони праці.

З метою реалізації вищенаведеного комплексу основних принципів державної політики в галузі охорони праці, а також з метою чіткого визначення правовідносин між роботодавцями і працівниками щодо питань охорони праці, які є однією з найважливіших суспільних проблем, правове поле Закону України «Про охорону праці» охоплює основні аспекти цих правовідносин, а сам закон містить 44 статті, об'єднаних у 8 розділів.

1 Державна політика управління охороною праці ґрунтується:

- V1 на наказах Держгірпромнагляду;
- V2 Конституції України;
- V3 законах України про працевдатність;
- V4 наказах Мінпраці;

V5 правильної відповіді нема.

2 Національну раду з питань безпеки життєдіяльності очолює:

V1 Віцепрем'єр-міністр;

V2 Президент;

V3 Голова Кабміну;

V4 Голова Міністерства праці і соціальної політики;

V5 правильної відповіді нема.

3 До компетенції Фонду соціального страхування від нещасних випадків і профзахворювань входить:

V1 координація всієї страхової діяльності, пов'язаної з охороною праці;

V2 навчання з питань ОП;

V3 реалізація державної політики у сфері охорони праці;

V4 розроблення системи показників щодо безпеки праці;

V5 правильної відповіді нема.

4 Закон України «Про охорону праці» поширюється на всіх юридичних та фізичних осіб, які використовують найману працю:

V1 частково так;

V2 так;

V3 ні;

V4 частково ні;

V5 правильної відповіді нема.

5 До регіонального рівня управління охороною праці в країні можна віднести:

V1 районний;

V2 страховий;

V3 законодавчий;

V4 нормативний;

V5 правильної відповіді нема.

6 До виробничого рівня управління охороною праці в країні можна віднести:

V1 рівень підприємств;

V2 рівень міністерства;

- V3 рівень облдержадміністрації;
- V4 районний рівень;
- V5 правильної відповіді нема.

7 Державне управління охороною праці здійснюють:

- V1 профспілки;
- V2 Кабінет Міністрів України;
- V3 Держгірпромнагляд;
- V4 Санітарно-епідеміологічна служба;
- V5 правильної відповіді нема.

БЛОК ПИТАНЬ ДО МОДУЛЯ 2

ТЕМА 1. Управління охороною праці у галузях промисловості, на регіональному та державному рівнях

Співробітництво працівника з власником у справі охорони праці – це перш за все вжиття особисто працівником посильних заходів щодо усунення будь-якої загрозової виробничої ситуації, яка може викликати нещасний випадок або аварію, вимога відповідним службам підприємства щодо забезпечення працівників засобами індивідуального і колективного захисту, проведення ремонту устаткування, повідомлення своєму керівнику або іншій посадовій особі про небезпеку для життя і здоров'я працівників, інших громадян, навколишнього середовища тощо.

Сумлінне та ініціативне співробітництво працівника з роботодавцем у справі організації безпечних і нешкідливих умов праці, бездоганне виконання вимог нормативних актів з питань охорони праці, обов'язків за трудовим та колективним договорами може бути підставою для заохочення працівника, надання йому переваг і пільг, передбачених правилами внутрішнього трудового розпорядку, колективним договором, існуючою на підприємстві системою управління охороною праці.

Конкретні вимоги охорони праці до виробничого середовища, обладнання, устаткування, порядку ведення робіт, засобів захисту працівників, порядку навчання працівників тощо

регламентуються відповідними нормативно-правовими актами, які розробляються у відповідності з законодавством про охорону праці і становлять нормативно-технічну базу охорони праці.

1 Сукупність суб'єкта управління та об'єкта управління, що знаходяться у певному середовищі та інформативно зв'язані між собою, це:

- V1 система управління;
- V2 система обслуговування;
- V3 управління;
- V4 система збереження;
- V5 правильної відповіді нема.

2 Метою управління охороною праці є забезпечення:

- V1 нормоконтролю;
- V2 безпеки в процесі трудової діяльності;
- V3 прибутку;
- V4 подальшого розвитку підприємства;
- V5 правильної відповіді нема.

3 Головним джерелом зовнішньої інформації, що надходить до СУОП, є:

- V1 закони;
- V2 інтернет-ресурси;
- V3 відповідні газети;
- V4 відповідні програми телебачення;
- V5 правильної відповіді нема.

4 Об'єктом управління охороною праці в Україні є:

- V1 Держгірпромнагляд;
- V2 технологічні процеси, підприємства;
- V3 Кабінет Міністрів;
- V4 Держпраці;
- V5 правильної відповіді нема.

5 До об'єктів управління ОП в державі належать:

- V1 напрями дослідження нових технологій;
- V2 підприємства, сфери людської діяльності;

V3 висока продуктивність праці;
V4 висока технологічність праці;
V5 правильної відповіді нема.

6 Елементами управління станом об'єкта є:

V1 машини;
V2 проведення контролю стану об'єкта;
V3 механізми;
V4 технологічні процеси;
V5 правильної відповіді нема.

7 Оцінювання стану охорони праці проводять за показником:

V1 контролю виконання управлінських дій;
V2 якості об'єкта управління;
V3 реалізації управлінських дій;
V4 проведення контролю стану об'єкта;
V5 правильної відповіді нема.

8 Ефективність управлінських дій оцінюється:

V1 зміною якості об'єкта управління на одиницю грошового вираження;
V2 за змістом управління;
V3 формою управління;
V4 змістом і формою управління;
V5 правильної відповіді нема.

ТЕМА 2. Управління охороною праці на підприємстві

Обов'язком роботодавців є неухильне дотримання вимог нормативно-правових актів, що діють у сфері охорони праці. У разі неможливості повного усунення небезпечних і шкідливих для здоров'я умов праці роботодавець зобов'язаний повідомити про це відповідному органу державного нагляду за охороною праці. Він може звернутися до зазначеного органу з клопотанням про встановлення необхідного строку для виконання заходів щодо приведення умов праці на конкретному виробництві чи робочому місці до нормативних вимог.

Відповідний орган державного нагляду за охороною праці розглядає клопотання роботодавця, проводить у разі потреби експертизу запланованих заходів, визначає їх достатність і за наявності підстав може, як виняток, прийняти рішення про встановлення іншого строку застосування вимог нормативних актів з охорони праці.

Роботодавець зобов'язаний невідкладно повідомити зацікавленим працівникам про рішення зазначеного органу державного нагляду за охороною праці.

Власники підприємств, установ, організацій або уповноважені ними органи розробляють на основі нормативно-правових актів і затверджують власні нормативні акти з охорони праці, що діють у межах даного підприємства, установи, організації. Нормативні акти підприємства конкретизують вимоги нормативно-правових актів і не можуть містити менші або слабші вимоги з охорони праці, ніж ті, що містяться в державних нормах.

1 Система управління охороною праці включає до себе:

V1 6 рівнів;

V2 5 рівнів;

V3 4 рівні;

V4 3 рівні;

V5 правильної відповіді нема.

2 Метою впровадження СУОП є:

V1 безпечні і нешкідливі умови праці;

V2 безвідмовна робота підприємства;

V3 отримання чіткої структури;

V4 попередження надприбутків;

V5 правильної відповіді нема.

3 СУОП включає в себе наступні рівні управління ОП:

V1 об'єднання – комбінати;

V2 міністерство – виробничі підприємства;

V3 міністерство – цехи;

V4 міністерство – філії;

V5 правильної відповіді нема.

4 Суб'єктом управління в СУОП підприємства є:

- V1 роботодавець;
- V2 головний інженер;
- V3 начальник відділу кадрів;
- V4 керівник служби ОП;
- V5 правильної відповіді нема.

5 Суб'єктом управління в СУОП в цехах, на виробничих дільницях і в службах є:

- V1 роботодавець;
- V2 керівник відповідних підрозділів;
- V3 начальник відділу кадрів;
- V4 керівник служби ОП;
- V5 правильної відповіді нема.

6 До зовнішніх факторів, що спонукають до змін для СУОП на рівні підприємства, належать:

- V1 зміна умов праці;
- V2 зміна керівництва підприємства;
- V3 отримання меншого прибутку;
- V4 отримання кредиту;
- V5 правильної відповіді нема.

7 Медичний огляд, що проводиться при прийманні на роботу, називають:

- V1 попереднім;
- V2 робочим;
- V3 необхідним;
- V4 нормативним;
- V5 правильної відповіді нема.

8 Існують такі види медичних оглядів працівників:

- V1 кварталний, нормативно-виробничий;
- V2 періодичний, нормативно-виробничий;
- V3 попередній, нормативний, кварталний;
- V4 періодичний, щорічно-обов'язковий;
- V5 правильної відповіді нема.

ТЕМА 3. Методи реалізації основних функцій СУОП в умовах конкретного виробництва

Компетенцією нормативних актів підприємства з ОП можуть бути:

- організація управління охороною праці на підприємстві;
- визначення обов'язків, прав і відповідальності служб і посадових осіб з дотримання функцій щодо охорони праці;
- забезпечення перспективного і поточного планування роботи щодо поліпшення безпеки, гігієни праці та виробничого середовища, усунення причин травматизму професійних і виробничо обумовлених захворювань;
- організація лабораторних досліджень умов праці, атестація робочих місць на відповідність чинним нормативам з охорони праці;
- внесення вимог нормативно-правових актів з охорони праці до технологічної і конструкторської документації, встановлення порядку проведення експертизи цієї документації щодо повноти викладення цих вимог;
- організація правильної експлуатації об'єктів підвищеної небезпеки (кранів, посудин, що працюють під тиском тощо);
- організація проведення інструктажів, навчання і перевірки знань працівників з питань охорони праці, впровадження чіткої системи допуску до робіт з підвищеною небезпекою;
- встановлення правил безпечного виконання робіт і поведінки працівників на території підприємства, у виробничих приміщеннях, на будівельних майданчиках і робочих місцях;
- опрацювання, узгодження в установленому порядку та затвердження заходів щодо забезпечення безпеки працівників на певних роботах у разі відсутності в нормативно-правових актах з охорони праці конкретних вимог;
- визначення заходів щодо пожежної безпеки;
- організація забезпечення працівників засобами індивідуального захисту, мийними та знезаражувальними засобами, а також лікувально-профілактичним харчуванням, молоком, газованою підсоленою водою тощо;
- організація проведення попереднього (при влаштуванні на роботу) і періодичних медичних оглядів працівників відповідних категорій;

- встановлення порядку ознайомлення працівника, з яким укладається трудова угода, з умовами праці на підприємстві, можливістю шкідливого впливу на здоров'я, пільгами та компенсаціями за роботу в шкідливих умовах відповідно до чинного законодавства та колективного договору;

- визначення порядку інформування працівників про зміни в нормативних актах протягом дії трудового договору.

1 До методів, що використовують у системі управління охороною праці, належать:

- V1 організаційно-нормативні;
- V2 соціально-психологічні;
- V3 соціально-технічні;
- V4 організаційно-економічні;
- V5 правильної відповіді нема.

2 До методів прямої дії в СУОП можна віднести:

- V1 організаційно-розпорядчі;
- V2 соціальні;
- V3 організаційно-економічні;
- V4 психологічні;
- V5 правильної відповіді нема.

3 Прикладом організаційно-розпорядчого методу можна назвати:

- V1 регламентований документ, усний наказ;
- V2 застосування дисциплінарних заходів;
- V3 пропаганду з ОП;
- V4 впровадження економічних санкцій;
- V5 правильної відповіді нема.

4 Прикладом соціально-психологічного методу може бути:

- V1 регламентований документ, усний наказ;
- V2 впровадження економічних санкцій;
- V3 пропаганда з ОП;
- V4 застосування матеріальних стимулів;
- V5 правильної відповіді нема.

5 Прикладом основного завдання на будь-якому рівні управління охороною праці може бути:

- V1 забезпечення безпеки устаткування і виробничих процесів;
- V2 отримання достовірної інформації;
- V3 навчання своєчасного планування;
- V4 отримання матеріального заохочення;
- V5 правильної відповіді нема.

6 Безпечність виробничих процесів забезпечується:

- V1 вибором технологічних процесів;
- V2 здешевленням транспортування матеріалів;
- V3 здорожчанням транспортування матеріалів;
- V4 якістю виготовленої продукції;
- V5 правильної відповіді нема.

7 Факторами, які визначають стан об'єктів підвищеної небезпеки, є:

- V1 ступінь безпеки конструкцій, будівель;
- V2 призначення виробничого устаткування;
- V3 підвищений контроль за устаткуванням;
- V4 періодичність ремонтних робіт устаткування;
- V5 правильної відповіді нема.

8 До факторів, які визначають стан об'єктів підвищеної небезпеки, належать:

- V1 соціально-технологічний і психофізіологічний стан обслуговуючого персоналу;
- V2 підвищений контроль за устаткуванням;
- V3 періодичність ремонтних робіт устаткування;
- V4 багатоярусне розміщення устаткування;
- V5 правильної відповіді нема.

ТЕМА 4. Функція СУОП щодо організації та координації робіт у створенні безпечних умов праці на робочих місцях

Закон України «Про охорону праці» зобов'язує роботодавця створити на кожному робочому місці, у кожному структурному підрозділі умови праці відповідно до НПАОП, а також забезпечити дотримання вимог законодавства щодо прав працівників у галузі охорони праці.

З цією метою роботодавець повинен створити і забезпечити функціонування системи управління охороною праці, для чого він створює відповідні служби для вирішення конкретних питань охорони праці.

Відповідно до закону України «Про охорону праці» *служба охорони праці* створюється роботодавцем або уповноваженим ним органом на підприємствах, в організаціях, установах незалежно від форм власності і видів їхньої діяльності для організації виконання правових, організаційно-технічних, санітарно-гігієнічних, соціально-економічних і лікувально-профілактичних заходів, спрямованих на збереження здоров'я, життя працівників і виключення аварій під час роботи.

Служба охорони праці підпорядковується безпосередньо роботодавцю. Керівники та спеціалісти служби охорони праці за своєю посадою і заробітною платою прирівнюються до керівників і спеціалістів основних виробничо-технічних служб.

Ліквідація служби охорони праці допускається тільки в разі ліквідації підприємства чи припинення використання найманої праці фізичною особою.

Служба охорони праці опрацьовує ефективну цілісну систему управління охороною праці підприємства, проводить оперативно-методичне управління роботою з охорони праці, організує роботу підрозділів і всього підприємства щодо створення безпечних і нешкідливих умов праці.

- 1 Відповідальність за стан охорони праці на підприємстві несуть:
- V1 роботодавець, керівник структурних підрозділів, безпосередній керівник робіт;
  - V2 роботодавець, керівник служби ОП;
  - V3 роботодавець, голова профспілки;

V4 голова профспілки, керівник служби ОП;
V5 правильної відповіді нема.

2 На підприємствах функції служби охорони праці можуть виконувати в порядку сумісництва особи, які мають відповідну підготовку, де працює:

V1 менше 50 працівників;
V2 менше 75 працівників;
V3 менше 100 працівників;
V4 менше 200 працівників;
V5 правильної відповіді нема.

3 Служба охорони праці підпорядковується безпосередньо:

V1 керівнику підприємства;
V2 міському комітету з питань ОП;
V3 обласному відділу з питань ОП;
V4 Держпраці;
V5 правильної відповіді нема.

П4 Рішення комісії з питань охорони праці мають:

V1 рекомендаційний характер;
V2 обов'язковий характер;
V3 невизначений характер;
V4 організаційний характер;
V5 правильної відповіді нема.

5 Паспортизація цехів, робочих місць проводиться:

V1 службою нормоконтролю;
V2 службою охорони праці;
V3 фахівцями відповідних підрозділів;
V4 головним інженером;
V5 правильної відповіді нема.

6 Облік і аналіз нещасних випадків, професійних захворювань, аварій та підготовку статистичних звітів з питань охорони праці на підприємстві здійснює:

V1 керівник підприємства;
V2 служба охорони праці;

- V3 керівники відповідних підрозділів;
- V4 відділ кадрів;
- V5 правильної відповіді нема.

7 Служба охорони праці контролює:

- V1 використання нормоконтролю;
- V2 використання праці жінок, неповнолітніх;
- V3 підвищення працездатності;
- V4 впровадження досягнень науки;
- V5 правильної відповіді нема.

8 Особи, які займаються індивідуальною трудовою діяльністю або суміщають професії, навчаються та інструктуються з охорони праці:

- V1 тільки за основним місцем роботи;
- V2 за основним і за суміщеним;
- V3 взагалі не інструктуються;
- V4 інструктуються на прохання роботодавця;
- V5 правильної відповіді нема.

ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ ДО ЗАЛІКУ

- 1 Хто здійснює контроль за станом охорони праці?
- 2 Що є основним питанням теорії і практики охорони праці?
- 3 Суб'єкта господарської діяльності для реалізації системи управління ОП.
- 4 Що є найоптимальнішим шляхом боротьби з нещасними випадками та професійними захворюваннями?
- 5 Що є основними суб'єктами охорони праці?
- 6 Де і ким робиться запис про проведення вступного інструктажу?
- 7 Які види інструктажів з ОП існують?
- 8 Що передбачено за адміністративні правопорушення в галузі ОП?
- 9 Чи всі працівники повинні бути ознайомлені з колективним договором?

10 З якими працівниками і в якому випадку проводиться повторний інструктаж?

11 З якими працівниками і в якому випадку проводиться цільовий інструктаж проводиться з працівниками?

12 У якій формі здійснюється матеріальне заохочення за підвищення рівня охорони праці.

13 З якими працівниками і в якому випадку проводиться вступний інструктаж?

14 Що саме на роботах із шкідливими і небезпечними умовами праці роботодавець зобов'язаний видати?

15 З якими працівниками і в якому випадку проводиться первинний інструктаж?

16 Що розуміють під методами пропаганди з ОП?

17 Що мається на увазі під управлінням охороною праці?

18 Хто здійснює державне управління охороною праці в Україні на галузевому рівні відповідно до Закону України «Про охорону праці»

19 Що має включати до себе управління охороною праці?

20 Хто здійснює державне управління охороною праці в Україні відповідно до Закону України «Про охорону праці»?

21 Що включає до себе управління охороною праці, яке можна уявити як безперервний процес дій?

22 Хто здійснює державне управління охороною праці в Україні на місцевому рівні відповідно до Закону України «Про охорону праці»?

23 Що таке умови праці?

24 Розкрити поняття «умови праці», виходячи з принципів Гігієнічної класифікації праці.

25 Що таке СУОП?

26 Що таке сукупність факторів виробничого середовища й трудового процесу, які впливають на здоров'я і працездатність людини в процесі її професійної діяльності?

27 Що таке допустимі умови праці, виходячи з принципів Гігієнічної класифікації праці?

28 За яким показником оцінюють стан охорони праці?

29 На скільки класів, виходячи з принципів Гігієнічної класифікації праці, поділяються умови праці?

30 Характеристика шкідливих умов праці.

- 31 Характеристика небезпечних умов праці.
- 32 Як встановлюється структура органів управління охороною праці в галузях промисловості?
- 33 Що таке охорона праці?
- 34 Кому підпорядковується служба з ОП?
- 35 Назвіть структуру СУОП.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

- 1 Про охорону Праці : закон України. Відомості Верховної Ради України (ВВР). 1992. № 49. Ст. 668.
- 2 Про внесення змін до Закону України «Про охорону Праці» : закон України від 20.01.2018 р. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2694-12>.
- 3 Про забезпечення санітарного та епідемічного благополуччя населення : закон України. Відомості Верховної Ради України (ВВР). 1994. № 27. Ст. 218. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4004-12> .
- 4 ГОСТ 12.0.003-74. ССБТ. Опасные и вредные производственные факторы. Классификация. URL : <http://helpnik.college.ks.ua/standart/gost/Catalog/Index/41/41131.htm>.
- 5 Методичні рекомендації для проведення атестації робочих місць за умовами праці : Постанова № 41 від 01.09.92 р. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0041205-92>.
- 6 Збірник нормативних документів з безпеки життєдіяльності: на допомогу керівникам навчальних закладів. Вид. 3 – те, перероб. і доп. Київ : Основа, 2007. 939 с.
- 7 Брусенцов В. Г. та ін. Основи ергономіки : навч. посіб. Харків : УкрДАЗТ, 2011. 141 с.
- 8 Сивко В. Й. Правові та організаційні основи охорони праці в Україні : навч. посіб. Київ : Кондор, 2008. 138 с.
- 9 Україна. Кодекс законів про працю: за станом на 1 січня 2008 р. Харків : Одісей, 2008. 134 с.
- 10 Кобець О. В., Митрофанов, В. В., Діданов, В. І. Основи охорони праці на залізничному транспорті : навч. посіб. Київ : Дельта, 2008. 391 с.

- 11 Кучма М. М. Цивільна оборона (цивільний захист) : навч. посібник. Вид. 2-ге, доп. і випр. Львів : «Магнолія 2006», 2007. 359 с.
- 12 Безпека життєдіяльності : підручник / за ред. М. М. Радька. Чернівці : Книги-XXI, 2008. 369 с.
- 13 ДК 003:2005. Класифікатор професій. Київ : КНТ, 2008. 510 с.
- 14 ДК 003:2010. Класифікатор професій. Київ : Соцінформ, 2010. 746 с.
- 15 Аналіз стану безпеки руху на залізницях України у 2008 році. Київ : Укрзалізниця, 2009. 120 с.
- 16 Агеєв Є. Я. Основи охорони праці : навч.-метод. посіб. Львів: «Новий Світ-2000», 2009. 401 с.
- 17 Ворожбіян М. І., Козодой Д. С., Абакумов О. А., Гармаш Б. К. Актуальні питання охорони праці на залізничному транспорті : навч. посіб. Харків : Каравела, 2011 208 с.
- 18 Ворожбіян М. І., Мигаль Г. В., Протасенко О. Ф., Мороз М. О. Безпека життєдіяльності : навч. посіб. Харків : УкрДУЗТ, 2016. 182 с.
- 19 Третьяков О. В., Зацарний В. В., Безсонний В. Л. Охорона праці : навч. посіб. Київ : Знання, 2010. 295 с.

